

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI**

Adresa: Rruga "Abdi Toptani", nr.1, Tiranë;

E-mail: klsh.org.al; web-site: www.klsh.org.al

Nr. 1222/15 Prot.

Tiranë, më 28.09.2018

V E N D I M

Nr. 143, Datë 28.09.2018

**PËR
EVADIMIN E MATERIALEVE TË AUDITIMIT TË PERFORMANCËS
"STRATEGJIA ANTIKORRUPSION"**

Në zbatim të planit vjetor 2018, Kontrolli i Lartë i Shtetit, në kuadër të përmbushjes së funksionit të tij kushtetues, zbatimit të Udhëzimeve dhe Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit (INTOSAI, EUROSAI etj.), mbështetur në programin e auditimit përcjellë sipas shkresës Nr. 1222/1 prot., datë 19.03.2018 ndërmori auditimin e performancës me temë "Strategjia Antikorrupsion".

Auditimi i performancës "Strategjia Antikorrupsion" vjen në një moment kyç në periudhën e marrjes së rekomandimit për çeljen e negociatave për anëtarësimin e vendit në Bashkimin Evropian. Strategjia Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit (SNKK) dhe Plani i veprimit (PV) të hartuara për zbatim nga qeveria, janë përpjekje të mëtejshme të vendosura në luftën kundër korrupsionit, në të njëjtën linjë me rekomandimin e tretë të Bashkimit Evropian. Gjetjet e këtij auditimi dhe rekomandimet e dhëna për masat që duhen marrë për të siguruar zbatimin e SNKK janë një kontribut i KLSH jo vetëm për reduktimin e korrupsionit në vend në funksion të mirëqenies së qytetarëve, por gjithashtu dhe në përmbushjen e një prej rekomandimeve madhore të kërkuara, në plotësim të aspiratës evropiane të shqiptarëve.

KLSH, nëpërmjet veprimtarisë së saj audituese (auditime përputhshmërie, financiare, të performancës dhe të IT-së) ka pasur në qendër të vëmendjes thellimin e transparencës dhe llogaridhënies në administratën publike, duke kontribuar në luftën kundër korrupsionit nëpërmjet masave rekomanduese për përmirësime ligjore, organizative, shpërblim dëmi, administrative, disiplinore dhe kallëzime penale. KLSH, nëpërmjet auditimeve i ka paraqitur Kuvendit, mediave dhe qytetarëve shqiptar, vlerat dhe përfitimet që ka sjellë performanca e KLSH-së, referuar impaktit në financat publike dhe luftën ndaj korrupsionit në Shqipëri. Theksojmë se në vitin 2017, KLSH ka bërë 51 kallëzime penale për 126 nëpunës të administratës publike dhe ka evidentuar dëm ekonomik në vlerën 11.5 miliardë lekë si dhe përdorimin jo me efikasitet të fondeve në vlerën 99.05 miliardë lekë.

Korrupsioni dhe luftimi i tij vijojnë të jenë një nga sfidat kryesore dhe një nga prioritetet madhore ndërsektoriale për Shqipërinë, si dhe një ndër pesë politikatat të

cilat vendi ynë këshillohet t'i ndjekë me përparësi në procesin e integritetit evropian të vendit. Këtij qëllimi i shërben hartimi i SNKK 2015–2020, të miratuar me VKM nr. 247, datë 20.3.2015, si dhe PV i cili i referohet periudhës 2015–2017.

Koordinimi i SNKK 2015-2020 dhe implementimi i Planit të parë të veprimit 2015-2017 është kryer nga Ministria e Shtetit për Çështjet Vendore (MSHÇV) në periudhën mars 2015 - shtator 2017. Më pas, zbatimi i tyre, së bashku me përgjegjësitë që lidhen me të, kaloi në Ministrinë e Drejtësisë. Departamenti i Performancës në Kontrollin e Lartë të Shtetit gjykoj të rëndësishëm realizimin e auditimit të strategjisë, në këtë moment kalimi përgjegjësish, për të identifikuar problematikat e shfaqura në implementimin e planit të parë të veprimit e për të ndihmuar gjithashtu, me anë të rekomandimeve Koordinatorit Kombëtar Kundër Korrupsionit (KKK) për përmirësim në ndërtimin e strukturave përgjegjëse për koordinimin e strategjisë, si dhe hartimin dhe implementim e planit të dytë të veprimit 2018-2020.

Subjekt i këtij auditimi ishin institucionet: Ministria e Drejtësisë në rolin e Koordinatorit Kombëtar kundër Korrupsionit, si dhe të përzgjedhura tre prefektura: ajo e Qarkut Tiranë, Fier dhe Shkodër, si institucione përgjegjëse për adaptimin e politikave antikorrupsion në njësitë e qeverisjes vendore.

Me qëllim mbledhjen e informacioneve të nevojshme, grupi i auditimit përveç konsultimit të dokumentacionit fizik dhe elektronik të disponuar ka realizuar takime të shpeshta dhe konsulta me specialistët e subjekteve nën auditim, intervista, vëzhgime etj. Gjithashtu, ka kontaktuar me ish-punonjës dhe ekspertë të përfshirë në hartimin e strategjisë; takime dhe intervista me Agjencinë për Mbështetjen e Shoqërisë Civile (AMSHC) dhe organizata jo-fitimprurëse të përfshira në këtë strategji; pyetësorë drejtuar qytetarëve dhe OJF-ve që veprojnë në vend etj. Grupi i auditimit ka konsultuar gjithashtu, raporte dhe vlerësime të publikuara nga organizata, apo indekse ndërkombëtare mbi korrupsionin në vendin tonë.

Në këtë strategji, Këshilli i Ministrave, përmes VKM nr. 247, datë 20.03.2015 dhe VKM nr. 241, datë 20.04.2018 ka vendosur KLSH-në si pjesmarrëse në aktivitete për të cilat KLSH nuk ka shprehur më parë dakortësinë institucionale. Që në fillimet e diskutimeve për hartimin e kësaj strategjie, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka shprehur qëndrimin e tij që Këshilli i Ministrave nuk mund të miratojë, përmes një VKM-je, një strategji ku përcaktohen detyra për institucionet e pavarura. E vetmja mënyrë që institucionet e pavarura të përfshiheshin në një strategji të tillë ishte që: (1)strategjia të miratohej me ligj nga Kuvendi i Shqipërisë, ose (2) strategjia të nënshkruhej nga të gjithë titullarët e intitucioneve të pavarura së bashku me kryeministrin fatkeqësisht asnjë nga propozimet tona nuk u mor parasysh.

Për shkak të ndjeshmërisë së lartë publike ndaj fenomenit të korrupsionit, strategjia kombëtare ndërsektoriale për ta reduktuar atë ka një rëndësi të veçantë. Fokusi i këtij auditimi ishte analiza e performancës së strukturave përgjegjëse për hartimin dhe implementim e strategjisë dhe planit të veprimit si dhe efektiviteti i adoptimit të politikave antikorrupsion në qeverisjen vendore. Periudha nën auditim 2015-2017 përkon me planin e parë të veprimit të implementuar në zbatim të strategjisë dhe rezultatet e këtij auditimi i vijnë në ndihmë strukturave përkatëse në hartimin dhe implementimin e planit të dytë të veprimit 2018-2020.

Pas përfundimit të punës paraprake audituese u dërgua Programi i Auditimit të Performancës me shkresën nr. 1222/1 prot., datë 19.03.2018. Në përfundim të fazës së terrenit **iu dërgua Projekt-Raporti i auditimit subjekteve të audituara:**

Prefekturave dhe Ministrisë së Drejtësisë, si dhe AMSHC-së, e cila megjithëse nuk është përfshirë në auditim, ka rol të rëndësishëm në mbështetjen e shoqërisë në luftën kundër korrupsionit, **me shkresën nr 1222/8 prot., datë 22.06.2018**. Raporti përfundimtar është hartuar pasi janë shqyrtuar komentet dhe shpjegimet e dërguara nga Prefektura e Qarkut Tiranë me shkresën nr. 3062/1 prot., datë 17.07.2018, ku vlerësohet puna audituese, dhe konfirmohen gjetjet kryesore të auditimit, observacionet e Ministrisë së Drejtësisë me shkresën nr. 7144/1, datë 25.07.2018, si dhe komentet e AMSHC-së me shkresën nr. 135/1 prot., datë 19.07.2018

Ky auditim u ndërмор në bashkëpunim me Iniciativën për Zhvillim (IDI), të Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit, INTOSAI. Në fokus të këtij programi ishte roli i SAI-ve në luftën kundër korrupsionit dhe në kuadër të tij u realizua një takim midis ekspertëve nga SAI-t e Shqipërisë, Gjeorgjisë, Xhamajkës, Ishujve Kajman, Kazakistanit, Liberisë, Sierra Leones, Tanzanisë dhe Zambias. Në këtë takim vendet pjesmarrëse paraqitën punën e SAI-ve respektivë në luftën kundër korrupsionit, përkatësisht gjetjet, konkluzionet dhe rekomandimet që kishin rezultuar në përfundim të auditimeve të performancës të kryera mbi këtë problematikë. Më tej, u realizua procedura Peer Review për secilin nga auditimet, e përbërë nga shtatë faza.

Në përfundim, pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe projekt-vendimin e paraqitur nga grupi i auditimit të Departamentit të Auditimit të Performancës, sugjerimet e dhëna nga përfaqësuesit e IDI-t, shpjegimet e dhëna nga subjektet e audituara, mendimin për cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit Juridik dhe Kontrollit të Zbatimit të Standardeve, vlerësimin mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të Auditimit të mësipërm dhe Drejtori i Përgjithshëm, në mbështetje të nenit 10 dhe 15 të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”.

KONKLUDOVA:

Mungesa e kujtesës institucionale dhe e historikut të veprimtarisë së një institucioni nuk mund të sjellë as vijimësi të proceseve ekzistuese dhe as përmirësime që duhet të burojnë nga analizimi i rezultateve të arritura. Hartimi i objektivave madhor të strategjisë nuk është një rezultante e tërësisë së propozimeve të të gjitha institucioneve të përfshira në strategji duke evidentuar moszbatimin e parimit të koordinimit mes institucioneve. Institucionet lokale nuk kanë bërë propozime dhe zbërthimi i objektivave madhor në objektiva specifike nuk reflekton nevojën e vërtetë të secilit institucion që përfshihet në objektivin A11 të SNKK 2015-2020. Strategjia është detajuar në një Plan Veprimi që në pamje të parë përmban objektiva SMART, por kontributi i realizimit të këtyre objektivave në përmbushjen e objektivave madhor strategjikë është i papërcaktuar. Pra, nuk ekziston një metodologji, apo një sistem që të konsolidojë objektivat operacionalë në vlerësimin sasior të ecurisë së objektivit madhor strategjik përkatës. Një mangësi e tillë në planifikimin e strategjisë, mbetet ende e pakorrektuar në rishikimin që i është bërë Planit të Veprimit, duke e bërë praktikisht inefektive Strategjinë. Vihet re se nuk janë analizuar me kujdes kostot e nevojshme për realizimin e objektivave, duke ndikuar kështu në mosrealizimin e tyre nga ana e prefekturave, për mungesë fondesh.

Ministria e Drejtësisë përcakton njërin nga dy zëvendës ministrat e vet si KKK 5 muaj me vonesë. Që prej muajit Tetor 2017, Ministria e Drejtësisë përballet me staf të reduktuar në të tre sektorët e rinj të dedikuar antikorrupsionit. Me këto vonesa si në përcaktimin e KKK ashtu dhe në staf, misioni i KKK në sigurimin e implementimit dhe monitorimit të objektivave specifike dhe atyre madhor të parashikuara në dokumentet strategjike, është i vështirë për t'u arritur.

Mungesa e tërësisë së dokumentacionit dhe evidencave mbi aktivitetin e Sekretariatit Teknik, sipas cilësimeve të SNKK 2015-2020 "Raportimi periodik, metodologjia e raportimit dhe raportimet publike", nuk tregojnë vetëm për procese pune të pafilluara, por hedhin dyshimin nëse Sekretariati Teknik ka ekzistuar ndonjëherë përgjatë viteve 2015-2017. Gjithashtu, nga komunikimet me KKK aktual dhe shqyrtimi i dokumentacionit shkresor dhe elektronik, nuk ka asnjë informacion mbi ekzistencën e Mekanizmit mbikëqyrës dhe zbatues. Mungesa e këtij mekanizmi vë në rrezik implementimin e një strategjie ndërsektoriale e cila synon të përmbushë jo vetëm programin e qeverisë, por edhe një nga 5 prioritetet e BE.

Asnjë nga pikat fokale për implementimin e SNKK 2015-2020 dhe Planit të Veprimit nuk raporton sipas formatit të miratuar nëpërmjet Urdhrit të Kryeministrit nr. 139, datë 01.07.2010 duke bërë kështu që informacioni të mos jetë krahasimor. Gjithashtu, nuk ka vazhdimësi në raportim nga asnjë prefekturë. Këto mangësi tregojnë për mungesë angazhimi nga të gjitha palët: KKK dhe vetë niveli lokal (prefekturat). Kjo mungesë angazhimi bëhet faktor përcaktues i efekteve të Strategjisë Ndërsektoriale për rezultate të prekshme në luftën kundër korrupsionit.

Vërehen gjithashtu, mospërputhje midis të dhënave të publikuara nga institucionet zbatuese të objektivave dhe të dhënave të publikuara nga Sekretariati Teknik. Pavarësisht kësaj, ky objektiv është raportuar për publikun si i zbatuar duke ngritur dyshime mbi saktësinë e përcaktimit të statusit "I zbatuar" në raportimet e bëra nga Sekretariati Teknik mbi zbatimin e Strategjisë.

Realizimi i sporteleve unike në të gjitha bashkitë e vendit nuk është realizuar në afat brenda vitit 2017. Duhet theksuar se në raportimet e vitit 2016 dhe 2017 përfundimi është shtyrë me një vit, në kundërshtim kjo me parashikimet e Planit të Veprimit. Ka munguar monitorimi dhe koordinimi ndërinstitutional, duke ndikuar negativisht në rritjen e nivelit të përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies nga strukturat e brendshme të institucioneve përgjegjëse për zbatimin e aktiviteteve përkatëse të Planit të Veprimit të SNKK.

Institucionet e qeverisjes vendore nuk kanë marrë masat e duhura për parandalimin, reduktimin deri në eliminimin e korrupsionit duke bërë që një pjesë e konsiderueshme e publikut, korrupsionin ta identifikoj gjatë kontakteve të drejtpërdrejta me institucionet publike, si p.sh. marrja e një certifikate, lejeje, etj.

Aktiviteti i institucioneve qeverisëse lokale nuk ka qenë i mjaftueshëm për të informuar publikun mbi politikën antikorrupsion. Ndërsa, mbështetur në opinionin e publikut masat antikorrupsion nuk japin efektin e duhur në "çrrënjosjen e korrupsionit nga radhët e administratës publike dhe të të gjithë segmenteve shtetërore", i cili është edhe synimi kryesor i qasjes parandaluese, qasja me nivelin më të lartë të buxhetit në SNKK.

Perceptimi i publikut mbi korrupsionin në vendin tonë, i matur nga indekset ndërkombëtare, shfaqet i paqëndrueshëm në 3-vjeçarin e fundit. Politikën antikorrupsion të ndërmarra nga qeveria gjatë këtyre viteve vlerësohen nga këto

indekse si joefektive dhe të paqëndrueshme në kohë. Performanca e qeverisë, e matur me efektivitetin e politikave antikorrupsion të ndërmarra, shfaqet e pandryshuar për periudhën 2014-2018. Nga krahasimi i rezultateve të synuara nga strategjia në indekset ndërkombëtare, me rezultatet faktike të arritura nga vendi ynë shprehet qartë se SNKK 2015-2020 nuk i ka arritur synimet e saj, duke treguar kështu se aktivitetet e përcaktuara dhe të ndërmarra në kuadër të saj dhe të Planit të Veprimit, nuk kanë qenë efektive.

Shoqëria civile nuk është përfshirë aktivisht në luftimin e këtij fenomeni, mospërfshirje e ardhur nga mungesa e bashkëpunimit me institucionet qeverisëse. Strategjia Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit nuk ka rezultuar në pakësim të fenomenit të perceptuar dhe as në adoptimin efektiv të aktiviteteve antikorrupsion.

Në përgjigje të pyetjes kryesore të auditimit: “Sa efektiv është adoptimi i politikave kundër korrupsionit në nivelin e qeverisjes vendore për zbatimin e objektivit A.11 të SNKK?” grupi i auditimit konkludoi në mesazhin:

SNKK dhe PV janë krijuar për të qenë në linjë me një nga 5 rekomandimet e BE-së dhe rezultati final i tyre duhet të reduktonte ndjeshëm korrupsionin në vend me anë të përfshirjes së të gjitha palëve të interesit. Pavarësisht këtij synimi, SNKK dhe rrjedhimisht PV që e detajon atë vuajnë planifikimin e dobët të objektivave të saj, specifikisht të objektivit A11 audituar nga KLSH. Ky planifikim i dobët shprehet në formulimin e nënobjektivave jo-SMART, moskonsultimin apo konsultimin fiktiv të palëve të interesit në hartimin e këtyre dokumenteve, mungesën e metodologjisë që përkthen objektivat operacionalë në strategjikë, mungesën e koherencës midis PV dhe SNKK, si edhe miratimit të kësaj Strategjie me akt nënligjor (VKM), ndërkohë që ajo parashtron detyra edhe për institucionet e pavarura nga ekzekutivi.

Në drejtim të implementimit, Koordinator Kombëtar kundër Korrupsionit (Ministria e Shtetit për Çështjet Vendore për periudhën mars 2015- shtator 2017 dhe Ministria e Drejtësisë për periudhën shtator - dhjetor 2017) me rol kyç në hartimin, implementimin dhe monitorimin e SNKK dhe Planit të Veprimit, nuk kanë zotëruar asnjë hallkë të detyrave dhe përgjegjësi të veta, duke rezultuar në një Strategji të pazbatuar, pa monitoruar dhe rrjedhimisht të pa raportuar për arritjet dhe mosarritjet. Në vijim, vlerësojmë përpjekjet e Ministrisë së Drejtësisë në luftën kundër korrupsionin, nëpërmjetë veprimtarisë së task forcës, përgjatë vitit 2018.

Prefekturat, si një nga palët kryesore në zbatimin e Strategjisë janë joaktive si në afatet, ashtu edhe cilësinë e raportimit dhe rezultojnë të mos kenë realizuar produktet finale të parashikuara.

Nga ana tjetër, edhe pse shoqërisë civile i janë lëvruar fonde nga buxheti i shtetit lidhur me çështjen antikorrupsion dhe specifikisht këtë Strategji, roli i saj pothuajse nuk ekziston. Ajo rezulton të mos jetë e përfshirë në procesin e hartimit të SNKK dhe atë të luftimit të këtij fenomeni dhe për rrjedhojë nuk ka kontribuar si vlerë e shtuar e kësaj Strategjie.

Duke e konsideruar të dështuar në masën më të madhe Strategjinë Antikorrupsion dhe Planin e Veprimit për ta vënë në jetë atë, si edhe për të siguruar implementimin e një nisme kaq jetike për vendin e për të eliminuar në vijimësi riskun e transferimit të KKK nga njëri institucion në tjetrin, KLSH rekomandon krijimin e një Agjencie Kombëtare Antikorrupsion. Kjo agjenci sugjerohet të jetë nën varësinë e Kryeministrit dhe

përgjegjëse për rihartimin, rizbatimin dhe monitorimin e mëtejshëm të SNKK dhe PV, duke marrë fillimisht dakordësinë e Kuvendit për dokumentet strategjike në formën e një Ligji të posaçëm. Gjithashtu, për përfshirjen e institucioneve jashtë-qeveritare në këtë Strategji, sinergjizimin e përpjekje anti-korrupsion nga qeveria dhe institucionet kushtetuese, shoqëria civile, donatorët e huaj dhe aktorë të tjerë publikë, Kuvendi mund të përfshijë në Ligjin e miratuar për këtë Strategji, një aneks mbi raportet dhe rolin e këtyre aktorëve në Strategjinë Antikorrupsion dhe konkretisht me Agjencinë Kombëtare Antikorrupsion. Marrëdhëniet dhe roli i aktorëve jashtë-qeveritarë, sugjerohet të fokusohen në rakordimin e strategjive individuale të këtyre aktorëve me Strategjinë Antikorrupsion të qeverisë.

V E N D O S A:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit të Performancës, **“Strategjia Antikorrupsion”** të ushtruar në Ministrinë e Drejtësisë dhe në prefekturën e qarkut Tiranë, Fier dhe Shkodër.

II. Të miratoj rekomandimet e përcaktuara dhe të kërkoj marrjen e masave për sa vijon:

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **A ekziston metodologjia e duhur që integron arritjen e nënobjektivit në atë objektiv madhor të strategjisë?**

- Me kalimin e kompetencave të Koordinatorit Kombëtar kundër Korrupsionit nga MSHÇV tek MD nëpërmjet VKM nr. 506 prot., datë 13.09.2017 e deri në datën 08.01.2018, MD nuk kishte në dispozicion ende arkivën e plotë shkresore për të gjithë aktivitetin e kryer nga Koordinatorin i mëparshëm kundër Korrupsionit prej datës 22.11.2013 e deri në 13.09.2017.
- Materiali i ardhur në zyrën e grupit të auditimit nuk kaloi në procedurat e cilësuar në “Norma Tekniko-Profesionale dhe Metodologjike të Shërbimit Arkivor në Republikën e Shqipërisë”, duke mos u bërë hyrje në arkivën e institucionit.
- Ministria e Drejtësisë nuk është ende në gjendje të konfirmojë zyrtarisht se tërësia e materialeve shkresore të Ministrisë së Shtetit për Çështjet Vendore lidhur me aktivitetin e vet mbi antikorrupsionin konsiston vetëm në këto tre dosje që institucioni i Kryeministrit lëvroi pranë Ministrisë në fjalë. Me gjithë kërkesat e bëra nga grupi i auditimit, për të patur një konfirmim zyrtar, Ministria e Drejtësisë nuk është në dijeni nëse ka mbetur ende dokumentacion shkresor në arkivën e Kryeministrit që duhet të lëvrohet pranë ambienteve të saj për të vijuar punën pa ceduar në cilësi, në rolin e Koordinatorit Kombëtar kundër Korrupsionit.
- Për një periudhë 5-mujore¹, Ministria e Drejtësisë nuk ka emëruar Koordinatorin Kombëtar kundër Korrupsionit, që nga momenti kur kjo ministri ngarkohet me këtë rol.
- Ministria e Drejtësisë e ka të pamundur të përgjigjet mbi pyetjet e intervistës së shkruar që grupi i auditimit i ka përcjellë në datë 20.03.2018, duke tejkalluar tërësisht afatet ligjore të kthimit të përgjigjeve cilësuar në Ligjin nr. 154/2014 “Për

¹ Urdhri i Ministrit nr. 2237, datë 20.02.2018.

Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, duke u shprehur në takime zyrtare me grupin e auditimit se “*nuk kanë informacion mbi përfshirjen e institucioneve lokale në hartimin e objektivave madhor të SNKK 2015-2020*”.

- Prefektura e Tiranës nuk është përfshirë në asnjë nga fazat e hartimit të objektivave të SNKK 2015-2020, sikundër pretendohet në metodologjinë e hartimit të SNKK 2015-2020. Nga përgjigjet e intervistës së shkruar, drejtuar Prefekturës së Tiranës, lidhur me pyetjen “Në cilat faza të hartimit të objektivave të SNKK 2015-2020 ka qenë i përfshirë institucioni juaj”, konfirmohet se Prefektura e Tiranës ka qenë pjesëmarrëse vetëm në dy takime, ku ajo e muajit mars 2015 ishte “*për të diskutuar në lidhje me portalin Stop Korrupsionit. Objekt diskutimi ishte mënyra se si trajtohen dhe raportohen denoncimet që vijnë në institucion.*”
- Prefektura e Tiranës konfirmon nëpërmjet përgjigjes së vet zyrtare se: institucioni në fjalë është thirrur nga Koordinatori Kombëtar kundër Korrupsionit në mars të vitit 2015 për të diskutuar mbi portalin Stop Korrupsion dhe në 19.07.2016 është ftuar në takimin e dytë të nën-grupit tematik për çështje jo relevante me hartimin e objektivave.
- Pas shqyrtimit të detajuar të evidencës shkresore dhe elektronike të MSHÇV, të vënë në dispozicion të grupit të auditimit nga Ministria e Drejtësisë, përveç rastit të Prefekturës Berat (e cila ka gjeneruar propozimet e veta për mënyrën e zbërthimit e objektivit madhor A11 të SNKK 2015-2020 “Adoptimi i politikave kundër korrupsionit në nivelin e qeverisjes vendore”) nuk evidentohet në asnjë rast, se ndonjë institucion tjetër i pushtetit lokal të ketë propozuar objektiva specifike në zbërthim të mëtejshëm të objektivit madhor A11(nën auditim) të përcaktuara sipas Planit të Veprimit.
- Jo të gjitha masat e propozuara nga Prefektura Berat janë përfshirë në tërësinë e objektivave specifike dhe treguesve të Planit të Veprimit.
- Pas shqyrtimit të evidencës shkresore dhe elektronike të MSHÇV, nuk u gjet asnjë evidencë që të tregojë se parashikimet mbi Treguesit e përgjithshëm dhe synimet e SNKK 2015-2020 për vitet 2017 dhe 2020 janë hartuar nëpërmjet një analize dhe krahasimi të përshtatshëm dhe të detajuar, për të siguruar se parashikimet janë të arritshme dhe mund të masin realisht efektshmërinë e Strategjisë si një e tërë. Grupi i auditimit nuk ka mundur të gjejë informacion shkresor që të evidentojë nëse ka një metodologji të përdorur për përcaktimin e këtyre shënjestrimeve për vitet 2017 dhe 2020.
- Grupi i auditimit nuk mori përgjigje zyrtare nga MD për pyetjen e lëvruar me shkresën nr. 3312 prot., datë 20.03.2018, mbi mënyrën se si janë përcaktuar në terma sasiorë objektivat e SNKK 2015-2020 për projeksionet e viteve 2017 dhe 2020.
- Për vitin 2016 dhe 2017, KKK nuk ka rishikuar në bazë vjetore planin e veprimit të strategjisë, ndryshe nga sa parashikon strategjia.
- Objektivi specifik i Planit të Veprimit A11.1 “Krijimi i faqeve web të përditësuara” rezultoi i pazbatuar për vitin 2015 dhe pjesërisht i zbatuar për vitet 2016 dhe 2017 për mungesë fondesh nga ana e prefekturave. *Ky objektivi është parashikuar në planin e veprimit për të tre vitet si pa kosto për t’u implementuar, por realizimi i tij varet drejtpërdrejtë nga fondet e nevojshme.*
- Urdhri i Ministrisë së Drejtësisë nr. 2237, datë 20.02.2018, i cili përcaktoi se cili do të jetë personi përgjegjës në cilësinë e Koordinatorit Kombëtar kundër

Korrupsionit, është i paplotë dhe i mungon aneksi i cili udhëzon se si duhet bërë monitorimi i zbatimit të detyrave të zv/ministrave, ku duhet të përfshihen edhe ato të KKK.

- Ministria e Drejtësisë nuk ka hartuar asnjë ndryshim respektiv në Rregulloren e Brendshme, në të cilën të detajohen kompetencat e saj si KKK që prej datës 13.09.2017
- Që prej datës 05.10.2017, 56% e pozicioneve tek tre sektorët e rinj pranë MD me fokus antikorrupsionin, të miratuara sipas Skemës 1 të Urdhrit të Kryeministrit nr. 5166, rezultojnë ende vakante.
- Nuk ka asnjë evidencë se KKK ka organizuar takime koordinuese me një periodicitet prej 3 dhe 6 muajsh për një analizë më të thelluar të problematikave të hasura në implementimin e strategjisë antikorrupsion, ashtu siç parashikohet në SNKK 2015-2020.
- Nuk ka evidenca që vërtetojnë se në bazë 6-mujore janë mbajtur takime diskutimi mbi raportet e monitorimit që janë hartuar nga Sekretariati Teknik dhe të publikuara për konsultim, të cilat i prezantohen Mekanizmit Monitorues për miratim.
- Sekretariati Teknik:
 - Nuk ka hartuar raporte të përmbledhura monitorimi çdo 3 muaj, sikundër kërkohet në SNKK.
 - Nuk ka hartuar asnjë raport të zbatimit të integruar.
 - Nuk ka miratuar asnjë dokument dhe nuk ka marrë asnjë vendim të cilin duhet t'ia komunikojë publikut.
 - Nuk ka përdorur asnjë analizë statistikore apo cilësore duke përdorur të dhëna krahasuese përtej atyre që lidhen me vetëvlerësimin e situatës të luftës kundër korrupsionit.
 - Nuk ka komunikuar me palë të treta dhe shoqërinë civile për vlerësimin e masave të zbatuara.
 - Nuk ka asnjë dokumentim të arritjeve dhe praktikave të mira
 - Nuk ka asnjë metodë tjetër vlerësimi, përfshi këtu sondazhe, vlerësime situatë, pyetësorë, etj.
 - Nuk ka ofruar asnjë mjet dhe mënyrë me të cilat do të raportohet si p.sh. formularë, sisteme/ programe elektronike komunikimi të informacionit, etj. Institucionet raportojnë në varësi të matricës së vetë Planit të Veprimit.
- Koordinatori Kombëtar kundër Korrupsionit nuk ka ngritur asnjë mekanizëm mbikëqyrës dhe zbatues për strategjinë kundër korrupsionit, i cili sipas SNKK 2015-2020 ka si qëllim dhe detyrë koordinimin e punës për zbatimin e strategjisë. *Për pasojë, deri në qershor 2018, nuk është realizuar asnjë nga aktivitetet e përcaktuara këtij mekanizmi në dy dokumentet strategjik.*

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: Sa ka ndikuar angazhimi i Prefekturave në adoptimin e politikave kundër korrupsionit në nivel vendor?

- Mënyra e raportimit të pikave fokale të prefektuave nuk kryhet nëpërmjet Matricave të vlerësimit të rezultateve, ashtu siç është përcaktuar në udhëzimin përkatës.

- *Ka prefektura që nuk kanë raportuar lidhur më vetë-deklarimin e realizimit të objektivave specifike të objektivit kryesor A11. Konkretisht, Prefektura Tiranë nuk ka raportuar asnjëherë lidhur me statusin e implementimit të Planit të Veprimit përgjatë periudhës 2015-2017.*
- *Nga raportet vjetore të hartuara nga KKK, vihet re se nuk janë zbatuar të gjitha masat e vendosura nga ana e prefekturave. Nga 6 objektivat specifike të objektivit A11, me prefekturat si institucione zbatuese, vetëm A11.2 (Krijimi i mekanizmit të monitorimit dhe vlerësimit periodik të ofrimit të shërbimeve dhe ndihmës ekonomike në nivel lokal) raportohet i zbatuar për vitet 2015-2017.*

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: A janë efektivë mekanizmat e Monitorimit dhe të Vlerësimit periodik të ofrimit të shërbimeve dhe ndihmës ekonomike në nivel lokal?

- *MSHMS, gjatë gjithë periudhës 2015-2017 thjesht ka përcjellë informacionin e marrë nga SHSSH (institucion mbështetës në Planin e Veprimit).*
- *Sipas raportimeve të MSHMS, treguesi i krijimit të Mekanizmit të Monitorimit dhe vlerësimit periodik të ofrimit të shërbimeve dhe ndihmës ekonomike në nivel lokal, konsiderohet i zbatuar, pasi është një pjesë e aktivitetit institucional të SHSSH.*
- *Konstatohet se nuk jemi në rastin e krijimit të Mekanizmit të Monitorimit, pra në zbatimin e aktiviteteve të PV 2015-2017 të SNKK. Kjo, pasi njëri nga dy treguesit (numri i inspektimeve vjetore) barazohet me kontrollet. SHSSH, në cilësinë e institucionit mbështetës, kryen inspektim vetëm mbi standardet e ofrimit të shërbimeve sociale, dhe jo për të evidentuar raste dhe proceduara në të cilat abuzohet. Meqenëse nuk rezultojnë specifikisht të krijuara mekanizma të monitorimit dhe të vlerësimit, SHSSH nuk kryen inspektime, por kontrole, raportimi i të cilëve ka qenë me mangësi në përmbajtje, afate kohore, etj.*

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: A realizohet ofrimi i shërbimeve administrative përmes sporteleve unike në nivel vendor?

- *Sipas raportimit vjetore për vitin 2015, raportimi në raundet e para jo vetëm që ka zgjatur, por ka qenë i paplotë dhe/ose i paqartë. Verifikimi i të dhënave të raportuara është kryer pjesërisht në internet dhe pjesërisht në bashkëpunim me KKK për të siguruar saktësinë e tyre.*
- *Në vitin 2015, është raportuar se sportelet unike për shërbimet administrative janë duke u pilotuar në 5 bashki, procesi i cili do të vazhdonte deri në dhjetor 2015 dhe do të shërbente si një model aplikimi në bashkitë e tjera. KKK nuk ka njohuri mbi ecurinë e kësaj mase në 82% të bashkive të vendit ose në 56 bashki nga 61 gjithsej.*
- *Sipas Raportit të monitorimit për vitin 2016, kjo masë vlerësohet pjesërisht e zbatuar, pasi është kryer pilotimi, dhe në vijim do të prokurohet kompania që do të implementojë “one stop shop” në të gjithë Shqipërinë. Po sipas raportit, përcaktohet afat i i ri zbatimi që pritet të jetë 3- mujori i katërt i vitit 2018, me kosto totale të zbatimit që pritet të jetë 2 milionë US\$. Në këtë rast nuk ka asnjë element*

monitorimi mbi zbatimin e objektivit, pasi më shumë përqendrohet në atë se çfarë do të bëhet në të ardhmen.

- Edhe në raportin e monitorimit të Strategjisë për vitin 2017 kjo masë konsiderohet pjesërisht e zbatuar. Sipas raportimeve janë ngritur zyrat me një ndalesë për ofrimin e shërbimeve administrative në nivel vendor në 12 bashki: me mbështetjen e DLDP-së (financuar nga SDC-Qeveria Zvicerane) në 5 bashki dhe atë të PLGP (USAID) në 6 bashki, ndërkohë që Bashkia e Urës Vajgurore e ka ngritur nëpërmjet buxhetit të bashkisë. Konsiderohet problematike për t'u zgjidhur në të ardhmen "Inventarizimi i shërbimeve aktuale" dhe "Identifikimi i shërbimeve parësore për t'u ofruar", si pjesë e fazës së vlerësimit të situatës në bashki dhe analizës së biznesit, e cila pritet të përfundojë në janar të 2018. Ngritja e qendrës për ofrimin e shërbimeve në modelin "one stop shop" në 49 bashkitë e mbetura pritet që të finalizohet në fund të vitit 2019, pra 2 vjet më vonë se sa ishte parashikuar në Planin e Veprimit 2015-2017, dhe një vit më vonë seç është raportuar nga Sekretariati Teknik për vitin 2016.
- Nga vizitat në terren, në bashkitë qendër të qarkut të Tiranës, Shkodrës dhe Fierit, konstatohet se është zbatuar krijimi i sporteleve unike, për të cilën bashkia Shkodër ishte vlerësuar dhe me çmim për shërbim dhe transparencë në këto zyra.

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **Si është perceptimi i opinionit publik mbi adoptimin e politikave kundër korrupsionit nga zyrtarët vendorë?**

Grupi i auditimit ka mbledhur perceptimet e individëve mbi aktivitetet antikorrupsion që duhet të ish in adoptuar në qeverisjen vendore gjatë periudhës 2015 - 2017, me anë të Pyetësorit drejtuar qytetarëve.

Nga përpunimi statistikor i përgjigjeve të pyetësorit, rezultoi se:

- 78% e të pyeturve pohojnë se në njësitë e tyre vendore kryhet korrupsion, 61% prej të cilëve e bazojnë përgjigjen në eksperiencën personale.
- 47% e individëve të përgjigjur kanë gjykuar se korrupsioni është rritur në tre vitet e fundit, ndërsa 21% mendojnë se ka mbetur i pandryshuar.
- Korrupsioni në qeverisjen vendore, për shumicën e qytetarëve, konsiston në përfitimet personale dhe politike të zyrtarëve publikë, ndërsa për 13% të tyre shkak i korrupsionit është: financimi i aktiviteteve kriminale.
- 74% e të pyeturve nuk janë të informuar mbi politikën antikorrupsion që duhet të adoptohen nga qeverisja vendore. Të listuara këto aktivitete në pyetësorin për qytetarët nga G.A:
 - Mesatarisht 40% e qytetarëve nuk kanë informacion mbi nivelin e realizimit të tyre nga njësitë e qeverisjes vendore
 - Midis atyre që kanë informacion (rreth 60% e totalit), pjesa dërrmuese, tregojnë se shumica e aktiviteteve të mësipërme nuk janë realizuar. Ndërsa, individët të cilët e konsiderojnë të realizuar objektivin, frekuencën e realizimit e tregojnë sporadike.
 - Shumica e individëve gjykojnë se aktivitetet antikorrupsion të përcaktuara për tu realizuar në njësitë e qeverisjes vendore kanë aspak apo pak aftësi për të parandaluar korrupsionin, si për zyrtarët e lartë, ashtu edhe për punonjësit

e thjeshtë të administratës në qeverisjen vendore. Vetëm 18% e individëve gjykojnë se këto masa kanë aftësi të mirë dhe shumë të mirë për të parandaluar korrupsionin midis zyrtarëve të lartë (p.sh. Kryetar Bashkie, Drejtor i Përgjithshëm, etj.), të mesëm dhe të ulët (p.sh. Drejtor Drejtorie/Shef Sektori) dhe 22% se kanë aftësi të mirë ose shumë të mirë për të parandaluar korrupsionin në punonjësit e administratës.

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **Cili është opinionit i shoqërisë civile mbi korrupsionin në qeverisjen vendore?**

A. *Raporte dhe vlerësime mbi korrupsionin në Shqipëri të publikuara nga organizata ndërkombëtare.*

Grupi i auditimit ka gjykuar të rëndësishëm identifikimin e “opinionit” të organizatave të pavarura ndërkombëtare mbi korrupsionin dhe suksesin e politikave antikorrupsion të ndërmarra në tre-vjeçarin e fundit në vendin tonë, i shprehur nëpërmjet treguesve, apo indekseve. Një pjesë e këtyre tregues janë cituar si matësit e arritjes, apo jo të qëllimeve të përgjithshme të strategjisë në SNKK 2015-2020

- Raport vlerësimit për Shqipërinë, Prill të 2018 (*Komisioni Evropian*)- Korrupsioni në vend konsiderohet si gjerësisht i përhapur dhe se mbetet një çështje shqetësuese. Lidhur me luftën kundër korrupsionit dhe realizimin e prioritetit, Komisioni Evropian vlerëson se: “Impakti i masave të ndërmarra mbetet ende për t’u parë”.
- *Indeksi i perceptimit të korrupsionit CPI (Transparency International)*- Sipas SNKK 2015-2020, në këtë indeks, *Shqipëria duhet të shënojë rritje të qëndrueshme (1.5-2.5 pikë) çdo vit*, duke nisur nga 33 pikë të shënuara në 2015, për të arritur 37.5 në 2017. CPI₂₀₁₇ e rendit Shqipërinë në vendin e 91, me një vlerësim prej 38 pikësh. Në 2016-tën Shqipëria shënoi vlerësimin më të mirë 39 pikë (+3 pikë) nga vlerësimi në 2015-tën, për të pësuar sërish ulje në 2017, duke treguar kështu paqëndrueshmëri në perceptimin mbi korrupsionin në vend. *Në analizën vlerësuese të integritetit që TI publikoi në shtator të 2016-ës për Shqipërinë, politikat antikorrupsion të ndërmarra janë konsideruar si joefektive dhe të paqëndrueshme në kohë.*
- *Nations in Transit (Raport i Freedom House)*- Sipas SNKK 2015-2020 vlerësimi për korrupsionin në Shqipëri në 2017 duhet të reduktohej në vlerën 4.5. Në raportin Nations in Transit të publikuar në 2017-ën mbi nivelin e demokratizimit të vendeve në tranzicion, e vlerëson korrupsionin në Shqipëri si të lartë dhe të pandryshueshëm: 5.25 për tre vitet e fundit, por në rritje krahasuar me periudhën 2008-2012, periudhë në të cilën ky tregues ishte 5.
- Strategjia Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit, Koordinatori Kundër Korrupsionit dhe rrjeti i pikave fokale të ndërtuara në ministri të ndryshme janë vlerësuar gjithashtu, në dy raportet e fundit të *Indeksit të Transformimit (BTI)*. Performanca e qeverisë, e vlerësuar mbi efektivitetin e politikave antikorrupsion të ndërmarra, shfaqet e pandryshuar në 4-vjeçarin e fundit, pavarësisht hartimit dhe zbatimit të Strategjisë Antikorrupsion.

- *Rekomandimet e GRECO për parandalimin e korrupsionit dhe konfliktin e interesit të gjyqtarëve, prokurorëve dhe parlamentarëve.* Grupi i Vendeve Kundër Korrupsionit i Këshillit të Evropës (GRECO) në 2014-ën ka dhënë 10 rekomandime me temë: “Parandalimi i korrupsionit në lidhje me anëtarët e parlamentit, gjykatësit dhe prokurorët”. Sipas SNKK 2015-2020 në vitin 2017 Shqipëria duhet të ketë zbatuar plotësisht rekomandimet e raundit të IV të GRECO. Në vlerësimin e fundit të publikuar nga GRECO, nëntë nga dhjetë rekomandime janë konsideruar si të zbatuara pjesërisht. *Vetëm një nga dhjetë rekomandimet është vlerësuar si i zbatuar plotësisht.*

B. Raporte dhe vlerësime mbi korrupsionin, me fokus në qeverisjen vendor, të publikuara nga organizata jofitimprurëse që veprojnë në vendin tonë.

- *Sondazhi “Besimi në Qeverisje 2017” (UNDP dhe IDM)- Krahasuar me 2016-ën, në 2017-ën gjetjet tregojnë se ekspozimi personal i qytetarëve ndaj korrupsionit në qeverisjen vendore është rritur me 6%, ndërsa në qeverisjen qendrore me 5%. Ndërsa, transparencën e qeverisjes vendore dhe qendrore në 2017-ën, të anketuarit e vlerësojnë përafërsisht të njëjtë me atë të 2016-ës. Në 2017-ën, nga 100% të të intervistuarve, 58% mendojnë se qeverisja qendrore nuk është transparente dhe 53% gjykojnë se qeverisja vendore nuk është transparente.*
- *Raporti “Korrupsioni dhe Perceptimi i Korrupsionit 2016” (IDRA)- 89% e të përgjigjurve mendojnë se korrupsioni midis zyrtarëve publikë është i përhapur dhe shumë i përhapur (prej të cilëve 51% e konsiderojnë shumë të përhapur). Ndërsa, respektivisht 33% dhe 37% besojnë se korrupsioni është rritur dhe se ka mbetur i njëjtë në tre vitet e fundit. Transparenca e bashkive është në nivele më të ulëta se mesatarja, duke shënuar 44 pikë në vlerësimin nga 0 (aspak transparente) në 100 (shumë transparente).*
- *“Hartëzimi i qeverisjes vendore në Shqipëri”, tetor 2017 (Projekt i financuar nga Komisioni Evropian, i zhvilluar nga UNDP, IDRA dhe Star II)- Në dimensionin e transparencës, qeverisja vendore vlerësohet si mesatare, duke cilësuar që një pjesë e bashkive nuk kanë faqe web, ose kanë informacione të pakta dhe jo të përditësuara në to. Sipas këtij vlerësimi, strategjitë, planet dhe mekanizmat për luftën kundër korrupsionit në nivel vendor konsiderohen të pamjaftueshme dhe kërkohen ndërhyrje të mëtejshme*

C. Opinioni i organizatave jofitimprurëse mbi korrupsionin në qeverisjen vendore

Me qëllim dhënien e rekomandimeve të nevojshme, grupi i auditimit ka gjykuar të rëndësishme edhe vjeljen e drejtpërdrejtë të opinionit të organizatave jofitimprurëse që veprojnë në vendin tonë. Për këtë është hartuar dhe shpërndar një pyetësor në adresat e kontaktit të të gjithë OJF-ve të regjistruara në AMSHC. Gjithashtu, grupi i auditimit hartoi dhe shpërndau një pyetësor me pyetje të hapura, drejtuar 18 OJF-ve të cilat kanë qenë fituese, në të paktën një projekt me tematikë luftën kundër korrupsionit, në AMSHC. Për të kuptuar më tepër, grupi i auditimit ka realizuar edhe komunikimet/intervistat me përfaqësues të tre prej OJF-ve më aktive lidhur me

çështjen e korrupsionit në Shqipëri (TI, IDRA, IDM). Më poshtë paraqitet opinioni i shoqërisë civile mbi korrupsionin në qeverisjen vendore i mbledhur me anë të instrumenteve të përmendura më herët. Të dhënat janë përpunuar nga grupi i auditimit.

- Nga rreth 600 pyetësorë të shpërndar të gjithë OJF-ve të regjistruara në AMSHC, vetëm 6% janë përgjigjur. Ndërsa, nga OJF-të me të paktën një projekt me tematikë luftën kundër korrupsionit janë përgjigjur 3.
- 7 prej OJF-ve fituese të fondeve me tematikë çështjen në fjalë nuk rezultojnë të regjistruara në databazën e AMSHC. *Përpos faktit që këto OJF nuk janë të regjistruara në AMSHC, nuk janë përgjigjur në e-mail, për një pjesë të tyre adresat web nuk figurojnë aktive, e numrat e kontaktit nuk ekzistojnë.*
- Nga kryqëzimi i të dhënave midis databazës së marrë nga AMSHC (ku përcaktohen projektet fituese në mbështetje të luftës kundër korrupsionit) dhe raportimeve të bëra nga AMSHC në Sekretariatit Teknik (mbi projektet fituese në kuadër të Strategjisë, të publikuara në raportet e monitorimit të strategjisë Mars 2015 dhe Janar 2017) rezulton se: *OJF-të përfituese të fondeve në kuadër të strategjisë, të raportuara nga AMSHC në Sekretariatit Teknik, nuk rezultojnë të njëjtat me OJF-të e përcjella fituese të fondeve grupit të auditimit, nga vetë AMSHC.*
- Ndërkohë, në dy raportet e monitorimit të publikuara nga Sekretariati Teknik i KKK, nënobjektivi përkatës në Planin e Veprimit (nënobjektivi C.1.7) konsiderohet "I zbatuar", *duke ngritur dyshime mbi saktësinë e përcaktimit të statusit "I zbatuar" në raportimet e bëra nga Sekretariati Teknik mbi zbatimin e Strategjisë.*
- 43% e OJF-ve të përgjigjur në pyetësorin e përgjithshëm vlerësojnë se korrupsioni në qeverisjen e tyre lokale nuk ka ndryshuar në tre-vjeçarin e fundit, 27% perceptojnë se korrupsioni është ulur dhe 20% se është rritur.
- Ndër shkaqet kryesore të korrupsionit në qeverisjen vendore, OJF-të përmendin: 58% ato politike, 17% shkaqe personale, 8.3% financim i aktiviteteve kriminale. *Pandëshkueshmëria është një tjetër shkak i cilësuar nga OJF-të, si dhe nga përfaqësuesi i IDRA në intervistën e kryer me këtë të fundit, si kryesor në ekzistencën e këtij fenomeni në qeverisjen vendore.*
- 47% e tyre nuk kanë dëgjuar kurrë më parë për SNKK dhe PV dhe nuk kanë dijeni për këto dokumente strategjike. Midis OJF-ve të cilat kanë dijeni mbi ekzistencën e këtyre dy dokumenteve (53% e totalit), vërehet se për pjesën dërrmuese burimi i informimit ka qenë interneti apo mediat sociale. *Pjesëmarrja në takimet konsultative në kuadër të SNKK nuk është përmendur si burim informimi mbi Strategjinë.*
- 80% e organizatave të shoqërisë civile tregojnë se nuk kanë qenë asnjëherë pjesë e takimeve konsultative të organizuar për SNKK-në.
- Për 60% të OJF-ve që kanë dijeni mbi strategjinë, SNKK 2015-2020 është një strategji pa një rezultat konkret në uljen e korrupsionit real apo të perceptimit të tij. Sipas tyre, duhet t'u jepet rëndësi më e madhe organizatave lokale që e njohin situatën dhe e kanë të prekshme çdo ditë.
- 74% dëshmojnë se nuk është kërkuar asnjëherë mendimi i tyre mbi masat më emergjente për t'u ndërmarrë për të parandaluar korrupsionin në njësitë e qeverisjes vendore.

- 80% e OJF-ve shprehen se se aktivitetet antikorrupsion të përcaktuara në SNKK 2015-2020 dhe PV 2015-2017 për t'u ndërmarr në njësitë e qeverisjes vendore ndikojnë “mesatarisht” dhe “shumë” arritjen e qëllimeve si: Forcimi i transparencës përmes zbatimit të ligjit, Rritja e transparencës lidhur me kontrollin dhe financimin e partive politike Forcimi i integritetit dhe transparencës së zyrtarëve publik në qeverisjen vendore, të përcaktuara në strategji. *Por gjithashtu, ato gjykojnë se duhet të ndërmerren edhe të tjera masa, të cilat në opinionin e tyre shfaqen dhe më emergjente për të parandaluar korrupsionin në njësitë e qeverisjes vendore dhe arritjen e qëllimeve të sipërpërmendura.*
- Mungesa e bashkëpunimit me institucionet e qeverisjes vendore dhe angazhimi nga këto të fundit i vetëm disa OJF-ve të mëdha në aktivitetet antikorrupsion është vlerësuar nga organizatat si: një nga tre sfidat kryesore me të cilat OJF-të përballen në Shqipëri, duke ndikuar negativisht kështu luftimin e korrupsionit.
- Më shumë se 80% e OJF-ve janë përgjigjur se mund ta asistojnë qeverisjen lokale në realizimin e aktiviteteve të përcaktuara kësaj të fundit nga PV 2015-2017, në kuadër të SNKK 2015-2020.

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **A ekziston metodologjia e duhur që integron arritjen e nënobjektivit në atë objektiv madhor të strategjisë?**

Rekomandoj:

1. KKK të kujdeset për të arkivuar dhe inventarizuar tërë dokumentacionin e arkivës shkresore të MSHÇV për sa i përket rolit të vet si KKK, lëvruar deri tani nga institucioni i Kryeministrit, bazuar në Ligjin nr. 9154 datë 06.11.2003, “Për Arkivat”, i ndryshuar.

Brenda muajit Tetor 2018

2. Sekretari i Përgjithshëm pranë Ministrisë së Drejtësisë të konfirmojë zyrtarisht se i gjithë arkivi shkresor që ka lidhje me aktivitetin e KKK të mëparshëm (rol i mbuluar nga Ministria e Shtetit për Çështjet Vendore) është lëvruar pranë Ministrisë së Drejtësisë.

Brenda muajit Tetor 2018

3. KKK nëpërmjet strukturave përgjegjëse, të përfshijë të gjitha institucionet e përgjegjëse dhe mbështetëse që të propozojnë masat tyre respektive në zbërthimin e mëtejshëm të objektivave madhor të SNKK 2015-2020, sa herë që rishikohet planit i veprimit të SNKK 2015-2020.

Vazhdimisht, sa herë bëhet përditësimi i Planit të Veprimit të SNKK 2015-2020

4. Sekretariati Teknik pranë KKK të marrë masa që të grumbullojë propozimet e nga i gjithë rrjeti i pikave fokale kundër korrupsionit dhe të gjenerojë masa, tregues, kosto të parashikuara për realizimin e këtyre produkteve dhe afatet kohore të cilat të reflektojnë sintezim të nevojave reale të institucioneve përgjegjëse për një arritje të SNKK.

Vazhdimisht, sa herë bëhet përditësimi i Planit të Veprimit të SNKK 2015-2020

5. KKK aktual nëpërmjet strukturave përkatëse, të përditësojë Planin e veprimit në bazë vjetore me qëllim përshtatjen me progresin në zbatim të masave.

Në vazhdimësi

6. KKK aktual nëpërmjet strukturave përkatëse, të marrë masat për analizuar dhe siguruar se kostot e nevojshme të propozuara nga institucionet përgjegjëse për implementimin e objektivave specifike sipas Planit të Veprimit, mund të sigurojnë zbatimin e plotë të tyre brenda harqeve të përcaktuara kohore.

Në vazhdimësi, çdo vit para hartimit të planit të përditësuar të veprimit të SNKK

7. Sekretariati Teknik pranë KKK të marrë masa që të sigurojë se kostot e parashikuara për realizimin e objektivave specifike nga institucionet përgjegjëse të reflektohen në planin e veprimit.

Në vazhdimësi çdo vit para hartimit të planit të përditësuar të veprimit të SNKK

8. Ministri i Drejtësisë të marrë masa e të përpilojë aneksin për t'iu bashkëngjitur Urdhrit nr. 2237, datë 20.02.2018, ashtu siç vetë Ministri urdhëron.

Brenda muajit Tetor 2018

9. Ministri i Drejtësisë të marrë masa dhe të hartojë Rregulloren e Brendshme, duke specifikuar mandatin, fushën e veprimit, detyrat dhe përgjegjësitë e KKK, dhe të të gjithë organikës sipas Skemës 2 të Urdhrit të Kryeministrit nr. 5166, datë 05.10.2017, "Organika e Ministrisë së Drejtësisë"

Brenda muajit Tetor 2018

10. Ministria e Drejtësisë të marra masa në plotësimin e vendeve vakante, specifikisht të të tre sektorëve me fokus antikorrupsionin.

Brenda muajit Nëntor 2018

11. KKK aktual të organizojë në mënyrë periodike dhe sistematike takimet sipas harqeve kohore të mirëpërcaktuara në SNKK 2015-2020.

Në vazhdimësi

12. KKK aktual të ngrejë dhe të sigurojë funksionimin e plotë të Sekretariatit Teknik.

a. Sekretariati teknik të hartojë raportet e përmbledhura të monitorimit çdo 3 muaj sikundër është parashikuar në SNKK 2015-2020

b. Mekanizmi Monitorues të sigurojë se Sekretariati Teknik po ushtron detyrat dhe përgjegjësitë e veta në përputhje me specifikimet e SNKK 2015-2020, miratuar me VKM nr. 247, datë 20.3.2015.

Brenda muajit Tetor 2018 dhe në vazhdimësi

13. Sekretariati Teknik të organizojë periodikisht takime diskutimi mbi raportet e monitorimit të hartuara dhe të publikuara.

Në vazhdimësi

14. KKK aktual të ngrejë Mekanizmin Monitorues dhe të sigurojë funksionimin e plotë të tij sikundër përcaktohet në SNKK 2015-2020.

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **Sa ka ndikuar angazhimi i Prefekturave në adoptimin e politikave kundër korrupsionit në nivel vendor?**

Rekomandoj:

1. KKK aktual të evidentojë përgjegjësitë për mangësitë e shfaqura deri tani, të marrë masa dhe të informojë të gjithë pikat fokale për implementimin e SNKK dhe Planit të Veprimit, mbi raportimin e tyre sipas Matricës së Vlerësimit të Rezultateve.

Vazhdimisht

2. KKK të grumbullojë raportimet e të gjithë institucioneve përgjegjëse në zbatimin e Planit të Veprimit, për të gjeneruar raporte sa më të plota të monitorimit.

Vazhdimisht

3. KKK dhe Mekanizmi Monitorues të kujdesen që të monitorojnë raportimin dhe zbatimin e objektivave specifike të secilit objektiv madhor të SNKK dhe Planit të Veprimit, për të siguruar realizim të këtyre masave brenda afateve të parashikuara kohore.

Vazhdimisht

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **A janë efektivë mekanizmat e Monitorimit dhe të Vlerësimit periodik të ofrimit të shërbimeve dhe ndihmës ekonomike në nivel lokal?**

Rekomandoj:

1. Sekretariati Teknik të marrë masa që për Planin e ri të Veprimit t'i vendosë MSHMS tregues konkretë që lidhen drejtpërdrejtë me krijimin e mekanizmit të monitorimit dhe vlerësimit periodik të ofrimit të shërbimeve dhe ndihmës ekonomike në nivel lokal, në funksion të luftës kundër korrupsionit dhe rritjes së mirëqenies së popullatës.

Me hartimin e Planit të Veprimit 2018-2020

2. Sekretariati Teknik, nëpërmjet MSHMS dhe përfshirjes së saj, të sigurojë monitorim dhe vlerësim periodik të ofrimit të shërbimeve dhe të ndihmës ekonomike në nivel lokal, jo vetëm nga ana e institucioneve mbështetëse.

Vazhdimisht

3. Sekretariati Teknik të marrë masa dhe të evidentojë përgjegjësitë në rastin e raportimeve me mangësi dhe jashtë afateve kohore nga ana e MSHMS, dhe kjo e fundit kundrejt institucioneve mbështetëse të vartësisë.

Vazhdimisht

4. Sekretariati Teknik dhe MSHMS të marrë masat e nevojshme që në Planin e ri të Veprimit të mundësojë përfshirjen në objektivat qeverisëse dhe ato specifike të Strategjisë kundër korrupsionit.

Me hartimin e Planit të Veprimit 2018-2020

5. Sekretariati Teknik së bashku me Mekanizmin Monitorues të sigurojnë se institucionet përgjegjëse raportojnë për secilën periudhë që duhet përgatitur dhe publikuar raporti i implementimit të SNKK 2015-2020 dhe Planit të Veprimit.

Vazhdimisht

6. KKK dhe Mekanizmi monitorues të monitorojnë me rigorozitet në se institucionet përgjegjëse përdorin instrumentet e duhura për implementimin e objektivave kryesorë dhe specifike për përmbushjen e SNKK 2015-2020.

Vazhdimisht

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **A realizohet ofrimi i shërbimeve administrative përmes sporteveleve unike në nivel vendor?**

Rekomandoj:

1. KKK të evidentojë përgjegjësitë për mosrealizimin e treguesit të krijimit të sporteveleve unike brenda afatit të përcaktuar në PV, si dhe të sigurojë saktësinë e raportimeve të të gjithë institucioneve përgjegjëse për të gjeneruar një raport vjetor sa më cilësor.

Brenda muajit Tetor 2018 dhe vazhdimish

2. KKK, në Planin e ri të Veprimit të vendosë afate dhe kosto reale që të garantojnë zbatimin me sukses të Strategjisë për krijimin e sporteveleve unike deri në nivelin e njësisive administrative.

Me hartimin e Planit të ri të Veprimit

3. Sekretariati Teknik të hartojë një raport të veçantë lidhur me efektet që ka në zbatimin e SNKK roli dhe përgjegjësia e institucioneve shtetërore që zbatojnë dhe raportojnë ecurinë e implementimit të treguesve të Planit të Veprimit.

Brenda vitit 2018

4. KKK dhe Sekretariati Teknik të monitorojnë dhe të koordinojnë krijimin sporteveleve me një ndalesë për shërbimet administrative në njësitë e pushtetit lokal, si një nga elementët e rëndësishëm të adoptimit të politikave kundër korrupsionit në nivel vendor.

Vazhdimisht

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **Si është perceptimi i opinionit publik mbi adoptimin e politikave kundër korrupsionit nga zyrtarët vendorë?**

Rekomandoj:

1. Realizimin e takimeve informuese me qytetarët, nga Prefekturat, me qëllim informimin e publikut lidhur me aktivitetet antikorrupsion të adoptuara në kuadër të SNKK 2015–2020.

Vazhdimisht

2. Të ndërmerren masa nga prefekturat për adoptimin e aktiviteteve A11.1, A11.3, A11.4 dhe A11.6 të përcaktuara në Planin e Veprimit 2015-2017.

Menjëherë

3. Të ndërmerren masa nga bashkitë për adoptimin e aktivitetit A11.5 të përcaktuar në Planin e Veprimit 2015-2017.

Menjëherë

4. Të monitorohet me rigorozitet nga KKK adoptimi i objektivit A11 nga prefekturat dhe bashkitë.

Vazhdimisht

5. Të merren në shqyrtim nga KKK format më të përhapura të korrupsionit në qeverisjen vendore, dhe të rivlerësohen aktivitetet antikorrupsion të përcaktuara në nënobjektivin A11 nëse i parandalojnë këto forma. Nëse jo, të ndërmerren masat më emergjente dhe të domosdoshme në përgjigje të tyre dhe të përfshihen në Planin e ri të Veprimit.

Me hartimin e Planit të Veprimit 2018-2020

Në përgjigje të pyetjes së auditimit: **Cili është opinioni i shoqërisë civile mbi korrupsionin në qeverisjen vendore?**

Rekomandoj:

1 Angazhim aktiv të OJF-ve nga vetë OJF-të, në aktivitete antikorrupsion në qeverisjen vendore në përgjithësi dhe në 7 aktivitetet e gjeneruara më lart nga grupi i auditimit, në veçanti.

Menjëherë

2 Auditim Performance nga institucioni i KLSH-së për AMSHC-në.

Brenda vitit 2019

3 Krijimi i një mekanizmi në hierarkinë e zbatimit të Strategjisë me qëllim monitorimin e vërtetësisë së të dhënave të raportuara nga Sekretariati Teknik në raportet e monitorimit.

Me hartimin e Planit të Veprimit 2018-2020

4 Përfshirjen nga KKK të shoqërisë civile, në takimet konsultative me përfaqësues të OJF-ve nga të gjitha qarqet dhe mbajtjen në konsideratë të përvojës dhe perceptimit të tyre nga Sekretariati Teknik gjatë hartimit dhe përditësimit të masave antikorrupsion (për qeverisjen vendore) në planet e reja të veprimit.

Me hartimin e Planit të Veprimit 2018-2020

5 Përfshirjen e shoqërisë civile nga prefekturat në adoptimin e politikave antikorrupsion në njësitë e qeverisjes vendore

Menjëherë

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Performancës.

Shënim 1: Gjetjet e këtij auditimi janë për periudhën deri më 30.05.2018. Projekt-raporti është dërguar në subjektet nën auditim më 22.06.2018 dhe si i tillë nuk

përfshin përpjekjet pozitive të ndërmarra nga Ministria e Drejtësisë, në këto muajt e fundit, në kuadër të luftës kundër korrupsionit.

Shënim 2: Në vijim, në këtë vendim do të reflektohen edhe sugjerimet përfundimtare të dhëna nga IDI, në kuadër të projektit “Roli i SAI-ve në luftën kundër korrupsionit”.

Vërejtje: Institucionet e pavarura kushtetuese, si KLSH, nuk duhet të përfshihen në strategji, pasi juridikisht nuk mund të veprojnë në varësi të Qeverisë.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R